

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

I Forbindelse med sit Cirkulære af 30te September 1875 til samtlige Skoleraad angaaende Landsbyffskolelærernes Lønning udbad Ministeriet sig Raadens Udtalelser angaaende Virkningen af den nuværende Kaldelsesmaade til Embeder paa Landet og den Indflydelse, denne kan antages at have udøvet paa Skolelærereens pekuniære Stilling i det Hele. Til Orientering skal man nedenfor som Bilag I give en sammentrængt Oversigt over de enkelte Skoleraads Udtalelser.

Det vil af disse erfares, at hos det aldeles overveiende Flertal har den Anskuelse gjort sig gjældende, at den nuværende Kaldelsesmaade virker uheldigt, og det navnlig derved, at der ofte slet intet Hensyn tages til Lærernes Alder og den Modenhed, de have opnaaet ved Uddannelse i Skolelærereens Tjeneste. Mange Skoleraad have isøet det hensigtsmæssigt ved Lov at forandre det bestaaende Forhold saaledes, at det blev dem, som nu ere kaldsberettigede, der indstillede, og omvendt. Ministeriet har imidlertid fundet Betænkelighed ved i hvert Fald for Liden at forelægge et Lovforslag i den antydede Retning, men tror derimod, at Omstændighederne tale for ved en Forøgelse af Aldertillagenes Antal og Størrelse i alt Fald dog at høde noget paa den nuværende Tilstands Misliigheder. Som bekendt indførtes Alderstillæg ved Lov af 8de Marts 1856 § 10, der forpligter Skolefondene til at anvende hertil 8 Skilling for hver Ld. Hartkorn efter den nye Matrifikel og et efter Folketallet tilsvarende Beløb for Kjøbstæderne og bestemmer Portionernes Størrelse til 50 og 25 Rd., saaledes at der bør være flest af de lavere Portioner. Af nedenstaaende Bilag II vil det ses, at der i Overensstemmelse hermed anvendes i samtlige Amtsrads kredse efter Virksomhedsplanerne for 1876—77 et samlet Beløb af 74,208 Kr. eller omtrent 75,000 Kr. til Alderstillæg, og at Forholdet mellem de større og mindre Tillægs Antal er omtrent som 1 til 2, men noget forskjelligt i de forskjellige Kredse.

Forslaget gaar ud paa at forhøje den Sum, der nu anvendes til Alderstillæg, til omtrent det Firdobbelte eller 300,000 Kr. Deraf formentes Statskassen at burde overtage Halvdelen, medens den anden Halvdelen gaar ind under Reglerne i Lov af 8de Marts 1856 § 7 d saaledes, at Statskassen bærer Halvdelen af, hvad der paalignes Hartkornet over 25 Rde pr. Ld. (og et tilsvarende Beløb for Kjøbstædernes Beskommende); dog at Ligningen efter samme Paragrafs Litr. c. ikke overstiger 50 Rde. Ved Lov af 2den Juli 1870 forhøiedes denne Grændse til 75 Rde, forsaavidt Ligningen behøves til Dækning af de

Skolefondene paahvilende Pensioner og Alderstillæg. Af Bilag III fremgaar det, at man i tre Amtsrads kredse har naaet den bestemte Grændse af 75 Rde, og da af den her foreslaaede Lov maa følge nogen Forhøielse af Ligningen, maatte der igjen blive Spørgsmaal om at flytte Grændsen. At der i Loven af 8de Marts 1856 § 7 c fattes en Grændse, havde sin Grund i, at man tænkte sig Muligheden af, at Skoleraadene kunde være tilbøjelige til at gaa ind paa at overtage meget store Byrder for Skolevæsenet, naar det var givet, at Staten uden Begrændsning overtog Halvdelen deraf; men Erfaring har godtgjort, at der i denne Henseende ingen Fare er at befrygte for Statskassen, og da Loven af 1870 knytter Retten til Ligning ud over 50 Rde til den Betingelse, at Ligningen foretages til Dækning af Udgifter til Alderstillæg og Pensioner, der som lovbestemte ikke ere afhængige af Skoleraadens Billie, og det ei er billigt, at de stærkest bebyrdede Kredse ikke fuldtud nyde den samme Begunstigelse med Hensyn til Statskassens Tilskud som de andre Kredse, saa synes det uden Betænkelighed og billigt at have den omhandlede Begrændsning, hvilket derfor ved § 4 er bragt i Forslag.

Ved Fordelingen af Beløbet i Alderstillægsportioner har man beholdt de to Størrelser, som nu have efter Lov af 8de Marts 1856, nemlig 50 og 100 Kr., og dertil føiet en ny paa 200 Kr.

Man har ligeledes beholdt den Bestemmelse, der findes i Loven af 1856, hvorefter Fordelingen af det Beløb, der i hver Skoleraadskreds anvendes til Alderstillæg, bestemmes ved et Regulativ, der kan tage Hensyn til Kredsens særlige Forhold. Noget aldeles sikker Beregning over, hvormange Alderstillæg der vil blive af hver Størrelse, kan derfor ikke forud gjøres, men naar der som foreslaaet skal være omtrent lige mange Portioner Alderstillæg af hver Klasse, vil Forholdet blive omtrent følgende:

c. 860 Portioner à 50 Kr.	c. 43,000 Kr.
c. 860 — à 100 —	c. 86,000 —
c. 860 — à 200 —	c. 171,000 —

Salt c. 2,580 Portioner udgjørende . . 300,000 Kr.

Da Antallet af de Lærere og Lærereinder, der ere berettigede til Alderstillæg, kan anslaaes i rundt Tal til 3,200, bliver der saaledes et forholdsvis meget stort Antal Alderstillæg, men dette turde dog være bedst stemmende med Forholdene, og det maa ved Siden deraf ikke glemmes, at Lærernes Antal er stærkt stigende.